

Sygn. akt V KK 420/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **M. K.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 stycznia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 31 października 2012 r.

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę M. K. Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2012 r., Sąd Rejonowy w W., po rozpoznaniu wniosku M. K., skazanego prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego:

1. w K. z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt II K 98/08, za czyn z art. 279 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 28 czerwca 2007 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;

2. w W. z dnia 27 września 2005 r., sygn. akt II K 655/05, za czyny z art. 288 § 1 k.k. oraz z art. 245 k.k., popełnione w dniu 9 marca 2005 r., na kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności, z orzeczeniem kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności;
3. w W. z dnia 22 stycznia 2004 r., sygn. akt II K 760/03, za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony w dniu 1 lipca 2003 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;
4. w W. z dnia 17 września 2004 r., sygn. akt II K 816/04, za czyny z art. 222 § 1 k.k., z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 222 § 1 k.k. oraz z art. 226 § 1 k.k., popełnione w dniu 15 maja 2004 r., na kary jednostkowe odpowiednio 10 miesięcy pozbawienia wolności, 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności, z orzeczeniem kary łącznej roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 września 2008 r.;
5. w W. z dnia 14 stycznia 2004 r., sygn. akt II K 374/04, za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § k.k., popełniony w lipcu 2002 r., daty bliżej nieustalonej na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 4, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 września 2008r.;
6. w W. z dnia 14 grudnia 2005 r., sygn. akt II K 259/05, za czyn z art. 193 k.k. popełniony w dniu 9 grudnia 2004 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 10 grudnia 2008 r.;
7. w W. z dnia 11 czerwca 2008 r., sygn. akt II K 207/08, za czyny: z art. 159 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 11 stycznia 2008 r. na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 14 maja 2007 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 11 stycznia 2008 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, z orzeczeniem kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności;
8. w W. z dnia 18 czerwca 2012 r., sygn. akt III K 931/11, za czyn z art. 279 § 1

k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. i art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 8 maja 2007 r. na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 4;

I. na podstawie art; 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu M. K. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punkcie 3 i 5 części wstępnej i wymierzył mu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art; 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu M. K. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punkcie 2 i 6 części wstępnej i wymierzył mu karę łączną roku pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu M. K. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punkcie 1, 7 i 8 części wstępnej i wymierzył mu karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. i art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie I części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w postaci zatrzymania i tymczasowego aresztowania od 1 lipca 2003 r. do 3 lipca 2003 r. i od 31 lipca 2003 r. do 22 stycznia 2004 r. w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt II K 760/03, a także okresy kary pozbawienia wolności dotychczas odbytej, a orzeczonej wyrokami opisanymi w punkcie 3 i 5 części wstępnej wyroku;

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. i art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie II części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w postaci zatrzymania w dniu 9 grudnia 2004 r. w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt II K 259/05;

VI. na podstawie art. 63 § 1 k.k. i art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie III części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w postaci zatrzymania i tymczasowego aresztowania w dniach 14 i 15 maja 2007 r. i od 11 stycznia 2008 r. do 11 czerwca 2008 r. w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt II K 207/08, a także okres kary pozbawienia wolności dotychczas odbytej, a orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie 7 części wstępnej wyroku;

VII. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego

obejmującego skazanie M. K. wyrokiem opisanym w punkcie 4 części wstępnej; VIII. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów związanych z wydaniem wyroku łącznego zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa (k. 73 - 75).

Wyrok ten, został doręczony skazanemu M. K. wraz z pouczeniem o trybie zaskarżenia w dniu 9 listopada 2012 r. (k. 81) i uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego. Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2012 r. Prezes Sądu Rejonowego w W. odmówił bowiem przyjęcia, jako złożonego po terminie, pisma zatytułowanego „apelacja od wyroku łącznego” i uznanego za wniosek o pisemne uzasadnienie wyroku (k. 86), wniesionego przez skazanego w dniu 22 listopada 2012 r., a Sąd Okręgowy w Ś., po rozpoznaniu zażalenia skazanego, postanowieniem z dnia 20 marca 2013 r., sygn. akt IV Kz 8/13, zaskarżone zarządzenie utrzyma! w mocy (k. 113). Skazanemu odmówiono także przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem.

Powyższy wyrok w całości został zaskarżony kasacją wniesioną przez Prokuratora Generalnego na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., na korzyść skazanego M. K. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k., Autor kasacji zarzucił:

1. *„rażące i stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, w zw. z art. 574 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego bez wyznaczenia i obligatoryjnego udziału obrońcy, pomimo zachodzących uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności skazanego”:*

2. *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 4 § 1 k.k., polegające na zastosowaniu przez Sąd Rejonowy W. w pkt III wyroku łącznego, przy połączeniu wyroków tego sądu wydanych w sprawach o sygn. akt I K 207/08 i III K 931/11 oraz Sądu Rejonowego w K. wydanego w sprawie II K 98/08 ustawy obowiązującej w dacie orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego i orzeczeniu, po myśli art. 89 § 1a k.k. kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, za które orzeczono kary jednostkowe pozbawienia wolności oraz karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, której*

wykonania; nie zarządzono, mimo że w czasie popełnienia wszystkich tych przestępstw obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, gdyż przepis, art. 89 §d k:k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r., wykluczał możliwość orzeczenia w takiej sytuacji kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności, co obligowało sąd do jego zastosowania”.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie kwestionowanego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona na korzyść skazanego M. K. okazała się zasadna w stopniu oczywistym, a zawarty w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. z dnia 31 października 2012 r., sygn. akt II K 1077/12 – w pełni zasługiwał na uwzględnienie, co uzasadniało rozpoznanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k. Jak słusznie podnosi Prokurator Generalny, zaskarżony wyrok łączny ostać się nie może, gdyż zapadł z rażącym naruszeniem wskazanych w zarzutach kasacji przepisów prawa karnego materialnego i procesowego.

Jak wynika z analizy akt sprawy, wnioskiem z dnia 17 lipca 2012 r. skazany M. K. zwrócił się do Sądu Rejonowego w K. o wydanie wyroku łącznego obejmującego skazania wyrokami Sądu Rejonowego w K. o sygn. II K 98/08 oraz wyrokami Sądu Rejonowego w W. o sygn. II K 655/05, II K 760/03, II K 816/04, II K 374/04, II K 259/05 oraz II K 207/08. We wniosku swym skazany podniósł, iż w trakcie odbywania kar był dwukrotnie hospitalizowany w Oddziale Psychiatrycznym Szpitala Aresztu Śledczego i załączył kserokopie dwóch kart informacyjnych leczenia szpitalnego: z dnia 12 kwietnia 2010 r. z rozpoznaniem zespołu paranoidalnego oraz z dnia 31 stycznia 2012 r. - z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej. Również pismem z dnia 17 lipca 2012 r., skazany wystąpił, powołując się na przepisy art. 78. k.p.k. i art. 96 § 1 k.k.w. o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu z uwagi na to, że w związku z rozpoznaniem u niego w 2012 r. przez lekarzy psychiatrów schizofrenii paranoidalnej odbywa on karę w systemie terapeutycznym dla skazanych z zaburzeniami psychicznymi (k. 6).

Sąd Rejonowy w K., po uzyskaniu informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, z której wynikało, że prócz wskazanych we wniosku wyroków, M. K.

został również skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 czerwca 2012 r., sygn. akt III K 931/11, który uprawomocnił się w dniu 26 czerwca 2012 r. i jest ostatnim wyrokiem skazującym, postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2012 r., sygn. akt II K 582/12, uznał się niewłaściwym do rozpoznania wniosku skazanego M. K. w przedmiocie wydania wobec niego wyroku łącznego i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu w W. (k. 41).

Sąd Rejonowy w W. po zarejestrowaniu sprawy pod sygn. II K 1077/12 i wystąpieniu do KRK o aktualną kartę karną oraz o opinię o skazanym do Zakładu Karnego, wyznaczył termin rozprawy głównej na dzień 29 października 2012 r., polecając doprowadzić skazanego. Nie rozpoznał natomiast wniosku skazanego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu i nie wyznaczył takiego obrońcy, pomimo istnienia udokumentowanych wątpliwości co do jego poczytalności w czasie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, uzasadnionych nie tylko załączonymi przez skazanego kserokopiami kart informacyjnych, ale również opinią o skazanym, z której wynikało, iż odbywa on karę w oddziale terapeutycznym Zakładu Karnego, do którego został skierowany ma podstawie orzeczenia psychologiczno - penitencjarnego, po konsultacjach psychologicznych i obserwacji psychiatrycznej. Także złożone przez skazanego na rozprawie w dniu 29 października 2012 r. oświadczenie, iż ma problemy psychiczne i schizofrenię urojeniową nie doprowadziły do spostrzeżenia przez Sąd konieczności wyznaczenia dla skazanego obrońcy z urzędu na podstawie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania, mającym odpowiednie zastosowanie w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego na podstawie art. 574 k.p.k.

Podkreślić należy, że stwierdzenie, iż zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności oskarżonego w rozumieniu art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy – nie pozostawało w sferze dowolnego uznania organu procesowego. Przedstawione przez skazanego informacje i dokumenty wręcz nakazywały uwzględnić jako realną możliwość istnienia stanu wymagającego zapewnienia mu pomocy obrońcy z urzędu. Obiektywne wystąpienie okoliczności, które prowadziły w sposób racjonalnie uzasadniony do powstania takich wątpliwości – rodziło obowiązek podjęcia przez

organ procesowy działań określonych w ustawie, a prowadzących z jednej strony do wyjaśnienia tych wątpliwości, a z drugiej – do zapewnienia skazanemu należytej ochrony prawnej. Stosownie do dyspozycji art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 79 § 3 k.p.k., taka sytuacja obliguje do zapewnienia udziału obrońcy w rozprawie. Zaniechanie wykonania tego obowiązku przez Sąd Rejonowy w W. orzekający w sprawie M. K., stanowiło rażące naruszenie prawa o skutkach przewidzianych w art. 439 § 1 k.p.k. W tej sprawie takimi okolicznościami były kopie dokumentów przedstawione przez skazanego oraz warunki odbywania przez niego kary pozbawienia wolności, czego nie dostrzegł i nie uwzględnił Sąd I instancji.

Odnotać przy tym trzeba – co trafnie zauważa skarżący – że w żadnym z wyroków objętych postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego M. K. nie został skazany za czyn popełniony w warunkach ograniczonej w znacznym stopniu poczytalności w rozumieniu art. 31 § 2 k.k. Jest jednak oczywiste, że przesłanka obrony obligatoryjnej, ujęta w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., nie odnosiła się wyłącznie do stanu psychicznego oskarżonego w chwili popełnienia czynu, ale - jak to wynika z treści art. 79 § 4 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. - w równym stopniu dotyczyła również sytuacji istniejącej w czasie trwania postępowania karnego. W żadnym zakresie nie doznaje ona ograniczeń również w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. Nie można bowiem wykluczyć, że dopiero na tym etapie postępowania ujawnią się takie okoliczności, które będą uzasadniały wątpliwości co do poczytalności skazanego i to nawet wówczas, gdy uprzednio biegli wypowiedzieli się negatywnie w tej kwestii (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. akt IV KK 295/10, LEX nr 667518).

Przedstawione przez skazanego kserokopie dokumentacji lekarskiej pochodzącej z więziennej placówki służby zdrowia – po ich ewentualnym zweryfikowaniu – bez wątpienia powinny być źródłem powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności M. K. w czasie trwania postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego i rodziły obowiązek wyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu z uwagi na to, iż nie miał on obrońcy z wyboru. Wprawdzie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego zakres orzekania jest ograniczony w porównaniu z postępowaniem rozpoznawczym i nie obejmuje już

orzekania o winie skazanego, wobec czego zagadnienie potrzeby zasięgnięcia aktualnej opinii biegłych lekarzy psychiatrów należy do oceny sądu, ale w niczym nie ogranicza to gwarancyjnej roli obrony obligatoryjnej, wynikającej z treści stosownych uregulowań. W konsekwencji, należało wyrazić przekonanie, że także w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, udział obrońcy w rozprawie głównej, na podstawie art. 79 § 3 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym w chwili wyrokowania przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie - był obowiązkowy.

W tych warunkach, przeprowadzenie przez Sąd Rejonowy w W. postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego bez wyznaczenia skazanemu obrońcy, którego udział w rozprawie, z uwagi na zachodzące uzasadnione wątpliwości co do poczytalności skazanego, był obowiązkowy, rażąco naruszyło przepisy art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. - w brzmieniu ówczesnie obowiązującym. Uchybienie to stanowi jednocześnie bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., co – z mocy ustawy – wyklucza badanie jego wpływu na treść wyroku.

Przedstawiona powyżej sytuacja obligowała więc w sposób oczywisty do uchylenia zaskarżonego wyroku.

Zauważyć trzeba również, że rażące naruszenie prawa procesowego, do jakiego doszło w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w W., niewątpliwie zostało dostrzeżone przez Sąd Okręgowy w Ś., który w związku z rozpoznaniem zażalenia skazanego na odmowę przywrócenia terminu - wyznaczył mu obrońcę z urzędu. Nie tylko jednak nie wykorzystał pojawiającej się możliwości do procesowego otwarcia skazanemu drogi do uchylenia (w toku zwykłego postępowania odwoławczego) orzeczenia wydanego w warunkach rażącego naruszenia prawa, ale nie podjął też kroków do uruchomienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

Niezależnie od uchybienia o charakterze bezwzględnym dotyczącego całego rozstrzygnięcia zauważyć trzeba, że łącząc w punkcie III węzłem kary łącznej kary pozbawienia wolności orzeczone z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia i wymierzając karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, Sąd Rejonowy w W., jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał jedynie przepisy art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k., nie dostrzegając,

iż kwestie związane z łączeniem kar z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia reguluje norma zawarta w art. 89 k.k.

W wypadku skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, przepis art. 89 § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r., upoważniał sąd orzekający w przedmiocie wyroku łącznego do połączenia takich kar jedynie wtedy, gdy zachodziła możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej, a więc przy zaistnieniu przesłanek określonych w art. 69 k.k. W konsekwencji w sytuacji, gdy brak było podstaw do warunkowego zawieszenia kary łącznej, postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego należało na podstawie art. 572 k.p.k. umorzyć. Dopiero ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy i innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1589), która weszła w życie 8 czerwca 2010 r., rozszerzyła dyspozycję art. 89 k.k. dodając przepis § 1a, w myśl którego w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, sąd mógł w wyroku łącznym orzec karę łączną bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Zgodnie z przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego i obowiązującą do dnia wejścia w życie wskazanego wyżej § 1a wykładnią art. 89 § 1 k.k. „w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i bez warunkowego jej zawieszenia - orzeczenie kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania w wyroku łącznym nie jest dopuszczalne” (zob. uchwała z dnia 27 marca 2001 r., sygn. akt I KZP 2/01, OSNKW 2001/5-6/poz. 41). Podobnie: „wykładnia art. 89 § 1 k.k., w brzmieniu sprzed dnia 8 czerwca 2010 r., nie upoważnia do wymierzenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wyroku łącznym, w miejsce tego rodzaju kar orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez takiego zawieszenia” (zob. np. wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., sygn. akt III KK 297/11, LEX nr 1055031).

W punkcie III zaskarżonego wyroku łącznego, wbrew temu pogładowi prawnemu, sąd orzekł jednak karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że w czasie popełnienia przez M. K. przestępstw, za które został skazany w sprawach: Sądu Rejonowego w K. o sygn. II K 98/08 oraz Sądu Rejonowego w W. o sygn. II K 207/08 i III K 931/11 obowiązywała inna ustawa, niż w czasie orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, zostały one bowiem popełnione odpowiednio:

- w dniu 28 czerwca 2007 r. (II K 98/08),
- w dniach 14 maja 2007 r. i 11 stycznia 2008 r. (II K 207/08),
- w dniu 8 maja 2007 r. (II K 931/11).

Wobec tego, że ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy i innych ustaw, nie reguluje odmiennie kwestii intertemporalnych, w takiej sytuacji powinien mieć zastosowanie przepis art. 4 § 1 k.k.

Stosownie do poglądu wyrażonego w postanowieniu z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. II KK 156/10, Sąd Najwyższy stwierdził, iż „obecnie obowiązujący art. 89 § 1a k.k. jednoznacznie stanowi, że nawet w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania sąd może w wyroku łącznym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, co tym bardziej przemawia za możliwością orzeczenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności wobec sprawcy zbiegających się przestępstw, któremu wyrokami jednostkowymi zostały wymierzone kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, to jednak w takich przypadkach należy zawsze przy orzekaniu mieć na uwadze jedną z fundamentalnych zasad prawa karnego, wyrażoną w art. 4 § 1 k.k., nie ma przy tym chyba żadnych wątpliwości, że wprowadzone wspomnianą nowelą zmiany przepisów odnośnie kary łącznej, są dla skazanego mniej korzystne od tych, które obowiązywały uprzednio” (por. LEX nr 783279).

Nie ulega tymczasem wątpliwości, że w realiach niniejszej sprawy, względniejsza dla skazanego była ustawa Kodeks karny w brzmieniu sprzed jej nowelizacji dokonanej powołaną wyżej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. Połączenie w punkcie III wyroku łącznego kar jednostkowych orzeczonych w

sprawach Sądu Rejonowego w K. o sygn. akt II K 98/08 i Sądu Rejonowego w W. o sygn. II K 207/08 oraz III K 931/11 i wymierzenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności, stwarza bowiem dla skazanego większą dolegliwość niż oddzielne wykonanie kar orzeczonych wyrokami jednostkowymi. Do wykonania skierowany został punkt III wyroku łącznego, którym orzeczono wobec skazanego M. K. karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, gdy tymczasem realnemu wykonaniu podlegały objęte tym punktem wyroku, jedynie kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczona w sprawie II K 98/08 Sądu Rejonowego w K. i kara łączna 3 lat pozbawienia wolności orzeczona w sprawie II K 207/08 Sądu Rejonowego w W.

Także i to uchybienie, które obrażało prawo materialne, miało niewątpliwie rażący charakter i wywarło istotny wpływ na treść wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy w W. powinien uwzględnić powyższe zapatrywania, a także mieć na uwadze treść przepisu art. 79 k.k. dotyczącego obrony obligatoryjnej w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2013.1247 ze zm.), a także przestrzegać reguły intertemporalnej określonej w art. 4 § 1 k.k.

Mając to wszystko na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

kc